

ULLERNVEI 103. OSLO 3.

TELF. 55 47 53

Herr stortingsmann Sverre Løberg,
Oslo.

Oslo, den 15. mars 1967.

Herr stortingsmann.

Jeg har i den senere tid med stor interesse lest Deres innlegg og referater fra Deres foredrag en rekke steder og hvor De har trukket inn Deres vurdering av den av den britiske journalist Ralph Hewins skrevne bok : "Quisling, Prophet without Honour" som i norsk oversettelse bærer tittelen: "Qusling, profet uten øre". De referater jeg sikter til er:

1. Telemark arbeiderblad for 22. desember 1966,
2. Nordstrand blad for 31. januar 1967.
3. Rogaland for 1. februar 1967.
4. Morgenavisen for 13. februar 1967.
5. Bergens arbeiderblad for 13. februar 1967.
6. Dagbladet for 13. februar 1967, 20. januar 1967, 6. mars 1967,
8. mars 1967, 10. mars 1967.
7. Adresseavisen for 6. mars 1967.
8. Arbeideravisa for 6. mars 1967.

Grunnen til at jeg interesserer meg for Deres uttalelser og Deres innlegg er man geartet. Jeg mener at det er uberettiget at man rundt om i verden i dag bruker ordet Quisling som samleord for enhver form for foræderi og ordet er blitt identisk med Ola Nordmann. Videre er De sikkert kjent med at jeg har stiftet bekjentskap med det man har kalt den norske rettsstaten. I denne rettsstat er det helt enkelt mulig å få dømt en hvilken som helst mann eller kvinne for en hvilken som helst forbrytelse dersom man bare passer på å finne en passende blanding av politik, presse og politi i samband med en behandling av en rettssak.

Så langt mine krefter og min tid tillater det skal hele dette kompleks som har vært kalt landsvikoppkjøret og særlig saken mot Qusling tas opp igjen til vurdering av dertil egnede og upartiske dommere i inn- og utland.

I Deres uttalelser som er å finne i de foran nevnte referater synes det meg som om De reagerer særlig på følgende punkter:

Herr stortingsmann Sverre Löberg.

Oslo.

-2- Oslo, den 15. mars 1967.

1. Den norske utgave av Ralph Hewins bok må være kraftig subsidiert, idet den er på 408 i pocketformat og selges i bokhandelen for kr 20.- inklusiv oms. skatt.
2. Den ansvarlige for den norske utgave Hans S. Jacobsen er en stor historieforfalsker og er moden for en mentalundersøkelse.
3. De skildringer som boken gir om Quislings henrettelse er ikke bare upassende, de er uriktige og bare gitt som forsök på å glorifisere Quisling og hans verk.

Herr stortingsmann. Forbausende et at De og mange andre som skrek høgt da den engelske utgave av denne bok utkom ikke har tatt skritt for å få innholdet av denne bok rettslig prøvet. Allerede da Hewins utgav sin bok i England hadde De og mange andre anledning til å bringe hr. Hewins for engelsk rett for å få prøvet innholdet av hans bok. Men ingen av Dere våget det. Den norske regjering ble anmodet om å gjøre det, men våget heller ikke. Hva var grunnen til det. Hadde man ikke den fornødne tillit til engelsk rettsvesen. Men så kommer boken ut på et norsk forlag, og hva er grunnen til at ingen heller ikke i dag våger å ta rettslige skritt mot forlag og utgiver. Man bør ikke ha den ringeste mistillid til det norske rettsvesen i denne forbindelse. Men kanskje man er livende redd for noe helt annet, nemlig en grundig gjennomgåelse av ikke bare hele landsvikoppkjøret, men også alle de hendinger som knytter seg til krigstiden. Jeg kan forsikre Dem om at det ville bli litt av et oppgjør. Det ville ikke lykkes norsk presse eller norsk rettsvesen og diktere hva man nå skal eller skulle tro. Hele myten om såvel heimefront som det norske folks heltemodige innsats ville smuldre hen.

Våre politikere villestå frem som noe helt annet enn det de selv har fremstillet seg som. La meg bare få nevne noen få punkter:

1. Det er mer en tilstrekkelig for å bedømme fairness og redelighet som ble hr. Quisling til del ved å fortelle at Erik Solem som var formann i Eidsivating Lagmannsrett da Quisling ble dømt til døden var en i heimefronten meget sterkt engasjert mann. Det er ikke nødvendig å undersøke eller vurdere påstanden om noe forhold til tysk etterrettingsvesen, det er tilstrekkelig å vite at denne hr. Solem avgav "Stimmungsberichte" til tyskerne under krigen. Hans motsetningsforhold til hr. Quisling var så åpenbart at han ikke burde ha vært dommer. Bedre var ikke forholdet til formannen i Høyesterett da hr. Quisling fikk sin dødsdom stadfestet. Høyesteretts justitianus Pål Berg var den som hadde takket Quisling den 15. april 1940 hadde takket Quisling for dennes stor-

Herr stortingsmann Sverre Löberg,
Oslo

-3- Oslo, den 15. mars 1967.

re innsats for fædrelandet. Paal Berg må etter enhver standard være inhabil som dommer i en sak mot Quisling, men til tross for dette var Paal Berg dommer i saken mot Quisling. Noe slik ville aldri ha kunnet finnkomme i andre land som vil kalle seg rettsstatlige.

Riktignok eksisterer det neppe noe inhabilitetsbegrep for norske dommere i høyere domstilet i dette land.

2. Norges høyesteretts forhold og virksomhet under krigen burde nå gransktes av dertil uavhengige og gjøres kjent for skoleungdom og andre, bl.a. i våre historiebøker. Vi vet nå at denne høyesterett i hemmelig møte under krigen fastslo at stortinget som var valgt i 1937 ikke burde innkalles etter krigen, mens den samme høyesterett i november 1945 fastslo akkurat det motsatte.
3. I prof. Frede Løberg's bok om norsk statsforfatning skriver han på s. 125 i bind 1, blandt annet:

"Reichskommisar påberopte seg spesielt at det hadde vært 2/3 flertall i stortinget for å avsette kongen. Denne opplysning er forsiktig uriktig som det overhodet ikke hadde vært avholdt møte av stortinget som institusjon."

Det som her er sitert og som er hentet fra den lærebok som nå brukes av juridiske studenter ved Universitetet i Oslo dekker ikke de faktiske forhold. Det er riktig som anført at det ikke var holdt noe formelt møte i stortinget, men i sannhetens interesse burde forfatteren ha opplyst om at stortingspresidentskapet i september 1940 innkalte stortinget til møte. Det kom til Oslo 130 av stortings 150 representanter. Det fant ikke sted noe formelt møte, men partigruppene stemte og av de tilstedevarende 130 representanter stemte 80 for kongens avsettelse for alltid. Vi vet således i dag at hele bondepartiet stemte for kongens permanente avsettelse.

Når vi en gang i fremtiden får kritisk gransket stortingets handlinger først for krigen og under krigen, ville neppe noen være i tvil om hva vi skal kalle stortingets fremferd og de enkelte stortingsmenns handlinger.

4. For ikke så lenge siden kunne man i en Oslo-avis lese i en lederartikkel om den spontane motstand som hele det norske folk og dets konge hadde reist allerede den 9. april 1940. Lite kjent er at det var 11 000 tyske soldater som den 9. april 1940 angrep Norge. Det var disse 11 000 tyske soldater vi ikke maktet å stoppe. Vi skal få en korrekt beretning om hva som hendte 9. april 1940, og hva er grunnen til at den militære undersøkelseskommisjons rapport ikke er offentliggjort 22 år etter krigen i at krigen sluttet og 27 år etter den kom til Norge. Hva er man egentlig redd for?

Herr stortingsmann Sverre Löberg.

Oslo.

-4- Oslo, den 15. mars 1967.

5. Ralph Hewins gir det norske folk en hård kritikk og en slett aittest og det tjener ikke til noe å forsøke å bortforklare dette.

Man har forsøkt å fortægne historien om såvel krigen som som norsk innsats slik at eftertiden ikke skal få vite det faktiske forhold.

Under krigen fikk man i Norge høre fra Olav Rytter at divisjon på divisjon marsjerte forbi Kongen når han kom på besøk. I virkeligheten var det 3 kompanier + noen småavdelinger.

I et av disse kompanier-fallskjermkompaniet brøt det ut mytteri noen dager før krigen sluttet i 1945. Ordningen hadde for de norske kompanier under tiden eller oppholdet i Skottland vært at de norske kompanier skulle få 50 øre i ekstraforpleining i tillegg til den britiske kost som ble kompaniene tildelt. Disse 50 øre ble brukt til syltetøy etc. Fallskjermkompaniet som var et norsk elitekompani fikk imidlertid kr. 1- til ekstraforpleining. Da bergkompani 2 reiste i krigen i 1944 fant de britiske militærmyndigheter ut at fallskjermkompaniet ikke skulle ha de ekstra 50 øre til ekstra mat. I april 1945 ble det da mytteri i fallskjermkompaniet og hele kompaniet ble avvepnet og lederne for mytteriet ble fengslet i Dundee.

Den som nå vil granske dette mytteri vil på Riksarkivet ikke finne et neste dokument om dette mytteri. Hva er grunnen til at man vil skjule dette mytteri? Hvorfor kan ikke det norske folk få vite hva som hendte og hva som var årsakene til det?

Det må være helt på det rene at krigstidens Norge må få den historiske granskning som er nødvendig. Jeg har foran nevnt noen få enkelte forhold som nå må klarlegges, det finnes tusenvis av andre forhold som er av like stor betydning. Man må nå slutte med å fortelle den norske ungdom solskinnsfortellinger om krigstidens Norge. Det er beklagelig at lederskippet i dette land nå er så råttent at det ikke tåler en objektiv granskning av denne tid. De, herr stortingsmann Löberg, skal eller bør ikke si det slik at denne sak-f. eks. landsvikssaken- er ikke noen god sak for "vårt parti," de bør bør hjelpe til å få klarlagt forhold som nå kan klarlegges.

Jeg har som De sikkert skjónner aldri vært synderlig imponert av det norske folks krig mot den tyske krigsmaskt. I tiden før 9. april 1940 var jeg arbeider på kai-en i min hjemby. Kaiarbeiderne nektet bestemt å laste eller losse skip som hadde "Hakekonset" på masten, først etter kl 2100 kunne lasting eller lossing finne sted. De samme kaiarbeidere hadde ingen vanskeligheter med å laste eller losse tyske skip med "Hakekonset" på masten i tiden etter 9. april 1940. Da gjaldt det å lasste og losse skipene for ammonisjon og våpen som skulle brukes mot landsmenn.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014
Herr stortingsmann Sverre Löberg.
Oslo.

-5- Oslo, den 15. mars 1967.

Sent på sommeren 1940 var det tegn som tydet på at den organiserte arbeiderklassen, i hvert fall i Oslo ville gå til aksjon med de midler den hadde. Det man reagerte mot i denne arbeiderklassen eller den organiserte del av den, var ikke urettferdig konsentrasjonsleirene eller Hitlers overgrep. Det man reagerte mot var at man hadde mistet sin halvflaske melk som ellers bør eller burde gå til barn og mødre. Man satte i gang en streik. Men så ble to av arbeiderlederne myrdet og resten av denne organiserte del av denne arbeiderklassen sprang så fort som benene kunne tilbake til sitt arbeide.

Den granskning som skal finne sted og som må komme kan ikke utføres av menn og kvinner som har kompromitert seg i krigens tid og i etterkrigens oppgjør med anderledes tenkende. I hvilke skolelærebok i historie får vi f. eks. lese om de rør enn 180 000 arbeidere som arbeidet frivillig på tyske krigsanlegg under krigsen? Vi får ikke lese om det, men er der riktig at dette faktum blir holdt skjult for ettertiden.

Dømme herr stortingsmann Löberg, kan gjøre en god del til at krigstidens blin klarlagt. Forsök å gjøre det.

(Harry Lindström.)